

[Lange.]

tion forstaar, at en Rigsdagsmand skal bo i det Omraade, i hvilket han er valgt, er fjernet. Naar denne Valglov er gennemført, vil der, hvis den kommer til at træde i Kraft, ikke mere være en Bestemmelse, der kræver nogen Tilknytning mellem Rigsdagsmanden og det Omraade, i hvilket han er valgt.

Jeg skal ikke gentage mine Bemærkninger om Reglerne for Folkeafstemning, men ogsaa her henviser til de Udtalelser, jeg fremsatte ved Grundlovsforslagets første Behandling. Jeg skal kun understrege, at jeg anser dem for at være højst uheldige, særlig fordi de udelukker ethvert Vælgerinitiativ.

Bestemmelsen i § 24 om, at der fremtidig — i Modsætning til den nuværende Ordning, der kræver een Rigsdagsmand eller 10 000 Vælgere — skal 4 Rigsdagsmænd eller 20 000 Vælgere til at anmelde et nyt Parti, tilsigter jo at forhindre, at Rigsdagen opdeles i alt for mange Smaa grupper. At en saadan Splittelse er højst uheldig og kan medvirke til Undergravning af Parlamentarismen, er jeg ikke uenig i, men jeg stiller mig meget skeptisk over for Muligheden af, at man ved Valglovsbestemmelser kan hindre dette. Efter min Mening bundet Ondet meget dybere. I de 19 Aar, den nuværende Valglov har eksisteret, har, saa vidt jeg husker, ingen Rigsdagsmand før nu benyttet sin Ret til at danne et nyt Parti, og selv om det var sket, havde Skaden næppe været stor. Ganske vist har enkelte af de Partier, der har indsamlet 10 000 Underskrifter, ved Opstilling af Kandidater foraarsaget, at en Del Stemmer er gaaet til Spilde, men de var maaske gaaet til Spilde alligevel. Det er i og for sig mærkeligt, naar man gennem Valgloven vil træffe Bestemmelser, der hindrer, at der bliver for mange Partier, at man saa laver om paa den Ordning, man har ved Valg til Landstinget. Thi i dette Ting har kun de fire store Partier haft Mulighed for at blive repræsenteret, hvorimod man nu i Stedet for laver et nyt Ting, bygget paa en Valgmaade, der gør det ganske givet, at Rigstinget vil faa mange flere Partier, end der i Øjeblikket er repræsenteret i Landstinget. Dette, at de smaa Partier, som man siger, fører til — og det er naturligvis i mange Tilfælde rigtigt —, at en Del Stemmer gaar til Spilde, er dog efter min Mening slet ikke det farligste for Parlamentarismens Fremtid. Hvis man gennem Valglovsbestemmelser søger at hindre, at Vælgerne grupperer sig ogsaa i smaa Partier, kan det meget let

medføre en Utilfredshed, en Opposition, der giver sig Udslag i det, der efter min Mening er meget, meget værre: at Vælgerne bliver borte paa Valgdagen. Det, man kalder Parlamentslede, skulde man efter min Mening ikke fremme gennem Valglovsbestemmelser. Betænkeligt finder jeg det ogsaa, at man efterhaanden gør det fuldkommen umuligt for en Rigsdagsmand, der er kommet i Uoverensstemmelse med sit Parti eller med sin Partiledelse, at blive genvalgt, selv om han maaske ikke er i Uoverensstemmelse med sine Vælgere. Saaledes som Valgloven er eller vil blive, vil det blive yderst vanskeligt for en i Politik enligststaaende Rigsdagskandidat at samle saa mange Stemmer om sig, at han har Mulighed for igen at komme ind i Rigsdagen.

Forslaget skal vel henvises til Udvalg; det gaar jeg ikke mindst ud fra, fordi den højtærede Indenrigsminister bebudede, at man i Udvalget vilde kunne faa Oplysninger om, hvilken Virkning Forslaget vilde faa, naar man lagde Folketingsvalgene i 1935 til Grund. Der er jo foretaget saadanne Beregninger under Sagens Behandling i det andet høje Ting, og jeg gaar ud fra, at naar man vil fremkomme med saadanne Oplysninger i Landstingsudvalget, er det bl. a. fordi man har ændret Maaden, hvorpaa man udpeger Rigstingets Landslistemedlemmer. Man havde oprindeligt foreslaaet den d'Hondtske Metode anvendt, og jeg tror, man i Mellemtiden har foretaget en Beregning paa Grundlag af den største Brøks Metode, men nu er man gaaet over til Sainte-Laguens Metode; ved den Beregning har man vel ogsaa taget Hensyn til, at Gentoften igen er ført tilbage til Københavns Amt. Jeg regner dog med, at den Udvalgsbehandling, der skal finde Sted paa det nuværende Tidspunkt, ikke vil blive af nogen meget grundig Karakter, og at der ikke er nogen stor Sandsynlighed for, at der vil kunne gennemføres Ændringer i det foreliggende Forslag. Ganske vist har et Medlem af det andet høje Ting, der tilhører Regeringspartierne, nemlig Folketingsmand Rager, udtalt sin Forventning om, at Landstinget vilde give Forslaget en saglig Behandling, og denne Forventning burde jo ikke være ugrundet, da Landstinget altid giver Forslagene en saglig Behandling, for saa vidt der er Tid til at gennemføre en saadan. Hvis det er Meningen, at man her i Landstinget vil give Tid og Mulighed for, at der kan finde en saadan saglig Behandling af Forslaget Sted, vil vi derfor være villige til at gaa ind i en saadan.